

DPS

DEMOKRATSKA PARTIJA
SOCIJALISTA CRNE GORE

POSLANIČKI KLUB

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku

G-dinu Ivanu Brajoviću

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	26.V	20 17	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-247-34		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

81000 Podgorica
Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 10

tel: 020/ 242 161

faks: 020/ 247 572

e-mail: klub.dps@skupština.me

Broj: _____

Datum, _____

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Ministru prosvjete, dr Damiru Šehoviću, postavljem sljedeće

POSLANIČKO PITANJE:

Koji su prevashodni ciljevi aktuelnih izmjena seta zakona iz oblasti obrazovanja i koji se glavni efekti očekuju?

Obrazloženje:

U toku je izmjena nekoliko temeljnih zakona kojima se definiše oblast obrazovanja. I pored nekoliko puta saopštenih izjava i inervjua na ovu temu, čini se da su neke stavke ostale nedovoljno jasne javnosti, kako široj, tako i stručnoj, pa samtram da je ovo dobra prilika da se otklone nejasnoće.

POSLANIK

Radule Novović

Crna Gora

Ministarstvo prosvjete

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	5. VI	20 17	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/17-34/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRACENICA:			PRILOG:

Podgorica, 1. jun 2017. godine

Broj:020-2/2017-2

SKUPŠTINA CRNE GORE

U skladu sa članom 188 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, poslanik Radule Novović je ministru prosvjete postavio sljedeće:

POSLANIČKO PITANJE:

U skladu sa članom 18 Poslovnika Skupštine Crne Gore, kao poslanik Kluba poslanika DPS, upućujem Vam sljedeće pitanje:

„Koji su prevashodni ciljevi aktuelnih izmjena set zakona iz oblasti obrazovanja i koji se glavni efekti očekuju?“

Na postavljeno pitanje poslanika, na osnovu člana 191 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, ministar prosvjete daje sljedeći:

ODGOVOR:

Vlada Crne Gore prepoznala je obrazovanje kao jedan od tri svoja prioriteta. Zato smo imali mogućnost da reformu, kojoj smo početkom ove godine pristupili, organizujemo na sveobuhvatan način i uz planirana povećana ulaganja, jer je naše opredjeljenje dugoročan stabilan ekonomski i sveukupan društveni rast, koji je neodvojiv od ozbiljne obrazovne politike.

Gledano po nivoima obrazovanja, ključni ciljevi reforme su: poboljšanje uslova i načina rada sa djecom predškolskog uzrasta, unapređenje praktičnih znanja srednjoškolaca i visokoškolaca, jačanje akademskog integriteta u visokom obrazovanju, što u konačnom treba da doprinese stvaranju konkurentnog kadra na tržištu rada.

Vaka Đurovića b.b. 81000 Podgorica

TEL: (+382) 20 410 100; FAX: (+382) 20 410 101

Web: www.mps.gov.me, E-mail: mps@mps.gov.me

Kako bismo djelovali brzo, ali i strateški, reformu smo koncipirali tako da bude fokusirana na glavne probleme:

- prostorne i druge uslove za rad sa djecom predškolskog uzrasta;
- engleski jezik kao dio elementarne pismenosti 21. vijeka;
- strukturu i obim gradiva koja treba da bude prilagođena određenom uzrastu, te da ostavlja vremena za druge aktivnosti;
- individualizovaniji način rada sa učenicima koji se ne zasniva samo reprodukciji;
- finansijsku podršku učenicima i profesorima kao način stimulisanja najboljih;
- praktično znanje učenika srednjih stručnih škola koji, ako su pravilno obučeni, imaju šanse da u vrlo kratkom roku po izlasku na tržište rada nađu posao;
- maturalni i stručni ispit kao objektivni ispit znanja, koji kvalifikuje svršenog srednjoškoluca kao zrelog da nastavi školovanje ili izađe na tržište;
- omogućavanje najboljim učenicima i studentima da besplatno studiraju;
- nedovoljna praktična znanja i vještine diplomiranih studenata;
 - neefikasan sistem finansiranja visokog obrazovanja, zasnovan na broju studenata, bez konkretnih rezultata ustanove.

Uvođenjem nastave na engleskom jeziku od predškolskog uzrasta, pa tokom čitave onovne škole, kao i pilot projekta izvođenja nastave na engleskom jeziku u nekoliko odjeljenja, jača se funkcionalno znanje naših đaka. Na taj način oni stiču temeljno znanje jezika za čitav život, koji će biti njihova komparativna prednost pri svakoj prijavi za učeničku i studentsku razmjenu, napredovanje u obrazovnom sistemu, ali i komunikaciju sa evropskim učenicima i studentima.

Propisivanjem jasnih uslova za rad vrtića sveli smo mogućnosti za sivu zonu u ovoj osjetljivoj oblasti na najmanju moguću mjeru.

Fond za talentovane učenike koji je u procesu uvođenja u crnogorski obrazovni sistem stvorice dodatne preduslove za podršku najboljima. Nećemo više sudbinu onih koji najviše ulažu u unapređenje sistema prepuštati ad hoc vrednovanjima tog truda, već ćemo na sistemski način riješiti ovo pitanje. Fond će imati jasna pravila raspodjele sredstava, a funkcionisaće uz pomoć sredstava koja su realocirana unutar oblasti obrazovanja, te sredstava iz Budžeta.

Inicijativa za smanjenje obima predmeta u osnovnim školama za oko 10 posto je upućena na osnovu evaluacije osnovnoškolskog obrazovanja, koja je pokazala da je potrebno: inovirati predavački tip nastave; smanjiti obim određenih predmetnih programa koje su stručne službe ocijenile preobimnim; usmjeriti nastavu prema razvoju kompetencija za timski rad, kritičko mišljenje, komunikacijske vještine.

Značajnim iskorakom u vezi sa rješavanjem statusa asistenata u nastavi riješen je dugogodišnji problem sa angažmanom oko 270 asistenata. Umjesto preko ugovora o volonterskom radu, predviđa se njihovo zapošljavanje na osnovu ugovora o radu

na određeno vrijeme, uz sva prava koja to podrazumijeva, uključujući znatno veća primanja od dosadašnjih.

Smanjenjem broja učenika svih prvih razreda osnovnih i srednjih škola sa 30 na 28, išlo se u pravcu novog pristupa organizaciji časa i nastave, koja treba da bude fokusirana na interakciju sa učenicom, a ne unificiranu reprodukciju naučenog. Vrlo ciljano broj učenika u odjeljenjima nije dodatno smanjen, jer smo u svakom trenutku vodili računa o prostornim i finansijskim kapacitetima kojima škole trenutno raspolažu, u kontekstu formiranja određenog broja novih odeljenja.

Veliki broj učenika srednjih stručnih škola koji je nastavio visoko obrazovanje, umjesto da je usmjeren na tržište rada, nedostatak praktičnih znanja i potreba da se unaprijedi saradnja sa poslodavcima i učenje uz rad, naveli su nas na rješenje kojim su poslodavcima dati podsticaji da se uključe u tzv. dualno obrazovanje. Tako Ministarstvo prosvjete obezbjeđuje naknadu učenicima prvog razreda od najmanje 10% prosječne neto zarade, učenicima drugog razreda najmanje 15%, a naknade za treći razred obezbjeđuje poslodavac u iznosu od najmanje 20% prosječne neto zarade.

Predloženim zakonskim izmjenama organizacija maturalnog i stručnog ispita se dodatno unapređuje, jer će oni sada biti u potpunosti eksterni - organizovani od strane Ispitnog centra, što će sigurno doprinijeti ujednačavanju kriterijuma prilikom polaganja ispita i njegovoj objektivnosti, i kreirati jedan stabilan obrazac provjere znanja prije upisa na osnovne studije ili izlaska na tržište rada.

Možda najveće zakonske izmjene – uvođenje besplatnih osnovnih i master studija su i najznačajniji rezultat naših višemjesečnih napora da visoko obrazovanje učinimo dostupnim najboljima srednjoškolicima, na osnovu njihovih rezultata tokom školovanja, a ne materijalnog stanja.

Unapređenjem i ujednačavanjem kriterijuma za upis na osnovne studije na svim ustanovama visokog obrazovanja, na kojima upravo radimo, i propisivanjem jasnih i prilično zahtjevnih kriterijuma za zadržavanje statusa budžetskog studenta, država će finansirati samo one studente koji su to radom i zaslužili, vrednujući kvalitet.

S druge strane, smatrali smo da besplatne master studije zahtijevaju i dodatnu provjeru znanja, posebno zbog velikog broja diploma koje dolaze i sa ustanova van Crne Gore, a kako bi se otklonila svaka sumnja u to ko će dobiti priliku za sticanje master diplome o trošku države, pa je naše opredjeljenje uvođenje prijemnog ispita na master studijama.

Uvođenjem praktične nastave u minimumu od 25% na svim studijskim programima, odnosno ustanovama visokog obrazovanja, obezbijediće se neophodna praktična nastava tokom studija, koja će i rezultirati naprednijim ishodima učenja. Sada će svaki student po završetku studija biti već upoznat sa radnim okruženjem i samim tim umnogome konkurentniji na tržištu rada, a poslodavac zadovoljniji. Napominjemo da će se praktična nastava realizovati, u zavisnosti od tipa programa, na samoj ustanovi ili eksterno, u saradnji sa poslodavcima iz javnog, privatnog ili civilnog sektora.

Cilj formiranja Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju je uspostavljanje sistema sastavljenog od tima profesionalaca kojima će osnovni posao biti bavljenje kvalitetom u visokom obrazovanju. To je do sada radio Savjet za visoko obrazovanje, ali ne na redovnoj, sistemskoj i profesionalnoj osnovi već uz druge obaveze koje mu pripadaju, što nije dovoljno za napredak u ovoj oblasti. Kako bismo obezbijedili nezavisnost i integritet Agencije, na njenom čelu će biti profesionalac, a ne politička ličnost. Ovo rješenje je u skladu sa najboljim praksama u obezbjeđenju kvaliteta u visokom obrazovanju i relevantnim preporukama u ovoj oblasti.

Zakonskim rješenjem da se izbor članova Savjeta za visoko obrazovanje povjeri Skupštini Crne Gore još jednom potvrđujemo iskrenu potrebu da se razvojni koraci u visokom obrazovanju baziraju na najširem mogućem konsenzusu i principu transparentnosti. Ugovornim modelom finansiranja Univerziteta Crne Gore kreiramo funkcionalniji visokoškolski sistem, u kome će se izdvajanja za Univerzitet mjeriti prema njegovim rezultatima, i čime će se finansijska komponenta potrebna za naučnoistraživački rad dodatno ojačati. Ovo svakako podrazumijeva veća izdvajanja za Univerzitet. Uz promjenu modela studija na 3+2+3, osim za regulisane profesije, koji je sada kompatibilan s evropskim prostorom visokog obrazovanja i dominantan model u Evropi, nemamo sumnje da ćemo unaprijediti internacionalizaciju naseg visokog obrazovanja, i povećati mobinost naših studentata, a istovremeno i radne snage.

I na kraju, ali ne manje važno: smanjenje norme zaposlenih u osnovnom obrazovanju, koje je pratilo smanjenje obima gradiva; otvaranje oko 30 novih radnih mjesta samo za kadar koji će izvoditi nastavu na engleskom jeziku u vrtićima; preko dvadeset novoformiranih odjeljenja koja se očekuju usljed smanjenja broja učenika u odjeljenima, takođe će zahtijevati otvaranje određenog broja novih radnih mjesta; rješenje statusa za trenutnih 270 asistenata i svih budućih asistenata u nastavi uz značajno veće plate. Sve navedeno samo su neki od najdirektnijih efekata kada je riječ o kadru koji je zaposlen u prosvjeti.

Ove izmjene u obrazovanju su put koji će, nakon početnog entuzijazma, biti onoliko uspješan koliko svi poslenici obrazovnog sistema shvate da pojedinačni napori i kontinuiran rad svakoga od njih čine zapravo kvalitet reformi. Dakle usvajanjem ovog seta izmijenjenih zakona mi ne završavamo, već tek počinjemo aktivnosti, za koje smo uvjereni da će imati dalekosežne efekte na razvoj naše zemlje u godinama koje dolaze.

